

«Այր» ավագ դպրոց

ՄԱԹԵՄԱՏԻԿԱ

Քննաշրջան՝ 2025թ., ապրիլ
Տևողություն՝ 1 ժամ 30 րոպե

«Այր» ավագ դպրոց

ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐՈՎ ՏԱՐԲԵՐԱԿ

ԳԾԱԿՈՂ

ՈՒՇԱԴԻՐ ԿԱՐԴԱԼ ԱՅՍ ՈՒՂԵՑՈՒՅՑԸ

Գրել մուգ կապույտ կամ սև գրիչով:

Պետք է պատասխանել բոլոր հարցերին:

Էլեկտրոնային հաշվիչ չի կարելի գործածել:

Քննության վերջում բոլոր թղթերը հավաքել և հանձնել մեկ տրցակով:

Քննաթերթիկը բաղկացած է երկու մասից՝

Ա - Ընտրովի պատասխանով հարցեր

Բ - Խնդիրներ և վարժություններ:

Յուրաքանչյուր հարցի հնարավոր առավելագույն միավորը նշված է հարցի վերջում՝ աջ կողմում, փակագծի մեջ:

Հարցերի միավորների ընդհանուր քանակը 64 է:

Այս փաստաթուղթը բաղկացած է 8 տպագիր էջից:

Մաս Ա – Ընտրովի պատասխանով հարցեր

(Պատասխանները լրացնել ստորև Պատասխանների աղյուսակում)

1. Տրված թվագույգերից n° ըն է հանդիսանում $y^2 + x^2 + 8y - 10x + 41 = 0$ հավասարման լուծում: (2)
 A $(\sqrt{5}, -\sqrt{2})$ B $(10, -8)$ C $(-5, 4)$ D $(5, -4)$

2. Գտնել այն հատվածի երկարությունը, որը առաջանում է $y = \frac{1}{3}x - 4$ ուղղի և կոորդինատային առանցքների հատումից: (2)
 A $8\sqrt{2}$ B 8   C $4\sqrt{10}$ D $2\sqrt{5}$

3. Գտնել $y = -x^2 + 5x - 4$ ֆունկցիայի գագաթի կոորդինատների տարբերության բացարձակ արժեքը: (2)
 A 0,25   B 7,75   C -7,75   D 4,75

4. Գտնել $y = 2x^2 + 3x - 5$ ֆունկցիայի գրաֆիկի և կոորդինատային առանցքների հատման կետերի կոորդինատների գումարը: (2)
 A -8,5   B -6,5   C -2,5   D 0

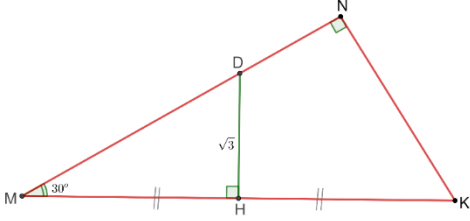
Պատասխանների աղյուսակ

	A	B	C	D
1				X
2			X	
3	X			
4		X		

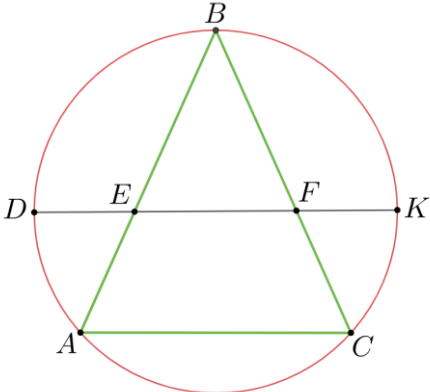
Մաս Բ – Խնդիրներ և վարժություններ

(Լուծումները գրել յուրաքանչյուր առաջադրանքից հետո հատկացված ազատ տարածքում)

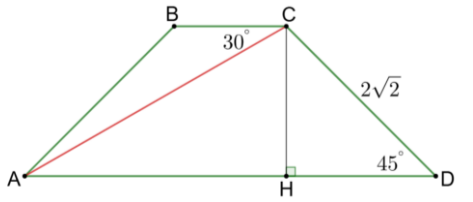
5.	Գտնել անհավասարման լուծումների բազմությանը պատկանող ամենափոքր ամբողջ թիվը.	(3)
	$3 \cdot 2x - 16 < - 2x :$ $4 \cdot 2x < 16$ $ 2x < 4 \Leftrightarrow -2 < x < 2$ -1	
6.	Ցույց տալ, որ արտահայտության արժեքը կախված չէ x -ից.	(5)
	$\frac{x\sqrt{x}-1}{\sqrt{x}+1}:(x-1)+\frac{\sqrt{x}}{(\sqrt{x}+1)^2}:$ $\frac{x\sqrt{x}-1}{\sqrt{x}+1} \cdot \frac{1}{x-1} + \frac{\sqrt{x}}{(\sqrt{x}+1)^2} =$ $= \frac{(\sqrt{x}-1)(x+\sqrt{x}+1)}{\sqrt{x}+1} \cdot \frac{1}{(\sqrt{x}-1)(\sqrt{x}+1)} + \frac{\sqrt{x}}{(\sqrt{x}+1)^2} =$ $= \frac{x+\sqrt{x}+1+\sqrt{x}}{(\sqrt{x}+1)^2}$ $= \frac{x+2\sqrt{x}+1}{(\sqrt{x}+1)^2}$ $= \frac{(\sqrt{x}+1)^2}{(\sqrt{x}+1)^2} = 1$	

7.	$\triangle MNK$ ուղղակյուն ($\angle N = 90^\circ$) եռանկյան ներքնաձիգի միջնուղղահայացը հատում է այն H կետում, իսկ MN կողմը D կետում: Հայտնի է, որ $DH = \sqrt{3}$ սմ, $\angle NMK = 30^\circ$: Գտնել $\triangle MNK$ – ի պարագիծը:	(4)
	$\triangle MDH$-ում $DH \perp MK$ և $\angle DHM = 30^\circ \Rightarrow MD = 2DH = 2\sqrt{3}$ սմ $\Rightarrow$ Հստ Պյութագորասի թեորեմի՝ $MH = \sqrt{MD^2 - DH^2} = 3$ սմ: DH միջնուղղահայաց $\Rightarrow MH = HK = 3$ սմ $\Rightarrow MK = 6$ սմ: Դիտարկենք $\triangle MNK$ – ն: $MN \perp NK$ և $\angle NMK = 30^\circ \Rightarrow NK = \frac{MK}{2} = 3$ սմ $\Rightarrow$ Պարագիծ = $3\sqrt{3} + 9$ սմ:	
8.	Լուծել հավասարումը.	(4)
	$\sqrt{5x+6} = x :$ $\begin{cases} 5x+6 \geq 0 \\ x \geq 0 \\ 5x+6 = x^2 \end{cases}$ $x = -1, x = 6$ $x = 6$	
9.	Քառանիշ թվի առաջին թվանշանը 7 է: Այդ թվանշանը վերջին տեղ տեղափոխելիս թիվը մեծանում է 243-ով: Գտնել սկզբնական թիվը: Նշանակում՝ քառանիշ թիվը՝ $\overline{7x}$, որտեղ x-ը եռանիշ թիվ է: $7000 + x = 10x + 7 - 243$ $x = 804, \text{ քառանիշ թիվը՝ } 7804$	(3)

10.	Գտնել արտահայտության թույլատրելի արժեքների բազմությունը.	(3)
	$\frac{5}{ 9 - x^2 } + 5\sqrt{x} :$ $ 9 - x^2 \neq 0, x \geq 0 ,$ $x \neq \pm 3$ $x \in [0, 3) \cup (3, +\infty)$	
11.	Լուծել համակարգը.	(5)
	$\begin{cases} \frac{2x+3}{-4-x} \geq 0 \\ \frac{1}{x} - \frac{1}{x+1,5} \leq 0 \end{cases} :$ $\frac{2x+3}{-4-x} \geq 0 \Leftrightarrow -4 < x \leq -1,5$ $\frac{1}{x} - \frac{1}{x+1,5} \leq 0 \Leftrightarrow \frac{1,5}{x(x+1,5)} \leq 0$ $\Leftrightarrow -1,5 < x < 0$ $x \in \emptyset$	

12.	Աշոտը քաղաքից գյուղ հեծանիվով գնաց ընդհանուր 6 ժամում: Քաղաքում նա վարեց 60 կմ, իսկ գյուղում 20 կմ ճանապարհ: Ի՞նչ արագությամբ էր Աշոտը վարում քաղաքում, եթե այն 5 կմ/ժ-ով ավել էր գյուղում վարելու արագությունից: Նշանակում՝ քաղաքում արագ. = x կմ/ժ $\Rightarrow$ ժամանակը $\frac{60}{x}$ և $\frac{20}{x-5}$ համապատասխանաբար $\frac{60}{x} + \frac{20}{x-5} = 6$ $\frac{60x - 300 + 20x - 6x^2 + 30x}{x(x-5)} = 0$ $-6x^2 + 110x - 300 = 0$ $x = 3\frac{1}{3}, x = 15$ Պատ՝ 15կմ/ժ:	(4)
13.	Տրված է $ABC (AB = BC)$ եռանկյունը: Եռանկյանն արտագծված շրջանագծի DK լարը զուգահեռ է հիմքին և հատում է AB կողմը E կետում և BC-ն՝ F կետում: E կետով AB կողմը բաժանվում է 4:5 հարաբերությամբ հաշված A գագաթից: Հայտնի է, որ $AC = 72, AB = 45$:	
	ա. Գտնել EF հատվածի երկարությունը: $EF \parallel AC \Rightarrow \triangle BEF \sim \triangle ABC$ $\Rightarrow \frac{EF}{AC} = \frac{5}{9} \Rightarrow EF = 40$ սմ :	(2)

	բ. Գտնել DE հատվածի երկարությունը: $AE = 20, EB = 25$ $DE = FK$ Հստ հատվող լարերի հատկության $ED \cdot EK = AE \cdot EB \Leftrightarrow ED(40 + ED) = 500$ $\Rightarrow DE = 10$ սմ	(4)												
14.	Հողագործների երկու խումբ, համատեղ աշխատելու դեպքում, կարող են ցանել ամբողջ դաշտը 15 ժամում: Եթե սկզբում 3 ժամ աշխատի հողագործների միայն առաջին խումբը, ապա 7 ժամ միայն երկրորդ խումբը, ապա կցանվի ամբողջ դաշտի 30%-ը: Քանի՞ ժամում կցանի դաշտը խմբերից յուրաքանչյուրը, եթե աշխատի միայնակ: Նշանակում՝ <table border="1"> <thead> <tr> <th></th><th>Ամբողջը կցանի, ժամ</th><th>Մաս/1ժ</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>I</td><td>x</td><td>$\frac{1}{x}$</td></tr> <tr> <td>II</td><td>y</td><td>$\frac{1}{y}$</td></tr> <tr> <td>Միասին</td><td>15</td><td>$\frac{1}{15}$</td></tr> </tbody> </table> $\begin{cases} \frac{1}{x} + \frac{1}{y} = \frac{1}{15} \\ \frac{3}{x} + \frac{7}{y} = \frac{3}{10} \end{cases}$ $\begin{cases} \frac{1}{x} = \frac{1}{15} - \frac{1}{y} \\ 3 \cdot \left(\frac{1}{15} - \frac{1}{y} \right) + \frac{7}{y} = \frac{3}{10} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = 24 \\ y = 40 \end{cases}$ Պատ՝ առաջինը՝ 24 ժամում, երկրորդը՝ 40 ժամում		Ամբողջը կցանի, ժամ	Մաս/1ժ	I	x	$\frac{1}{x}$	II	y	$\frac{1}{y}$	Միասին	15	$\frac{1}{15}$	(5)
	Ամբողջը կցանի, ժամ	Մաս/1ժ												
I	x	$\frac{1}{x}$												
II	y	$\frac{1}{y}$												
Միասին	15	$\frac{1}{15}$												

15.	a պարամետրի n° ր արժեք(ներ)ի դեպքում հավասարումն ունի միակ լուծում. $(a^2 - 1)x^2 - (a - 1)x - 1 = 0 :$ $a = \pm 1$ $a = -1$ $D = (a - 1)^2 + 4(a^2 - 1) =$ $= (a - 1)(-3a - 5)$ $a = -0,6, \quad a = -1$	(5)
16.	Տրված է AD և BC հիմքերով հավասարասրուն սեղանը: Հայտնի է, որ $AB = 2\sqrt{2}$ սմ, $\angle ACB = 30^\circ$, $\angle CDA = 45^\circ$:	
	ա. Գտնել AC անկյունագծի երկարությունը: $AD \parallel BC \Rightarrow \angle CAD = 30^\circ$ $\triangle ACD$-ում ըստ սինուսների թեորեմի $\Rightarrow \frac{AC}{\sin 45^\circ} = \frac{CD}{\sin 30^\circ} \Rightarrow AC = 4 \text{ սմ}$	(3)
	բ. Գտնել սեղանի մակերեսը: $CH = HD = 2 \text{ սմ}$ $AH = 2\sqrt{3} \text{ սմ} \Rightarrow AD = 2 + 2\sqrt{3}$ $BC = 2\sqrt{3} - 2 \text{ սմ}$ $S_{ABCD} = 4\sqrt{3} \text{ սմ}^2$	(4)
	գ. Գտնել սեղանին արտագծած շրջանագծի շառավիղը: Նկատել է, որ $\triangle ACD$ և $ABCD$ արտագծած շրջանագծերը նույն են $\frac{CD}{\sin 30^\circ} = 2R \Rightarrow R = 2\sqrt{2}$	(2)